

Täysistunto

Keskiviikko 23.10.2024 klo 14.00—17.00

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n ja perusopetuslain 17 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 163/2024 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä tässä ajassa käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Ministeri Adlercreutz, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.06 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tuon eduskunnan käsittelyyn hallituksen esityksen, jolla yksityisten perusopetuksen järjestäjien kotikuntakorvausta korotetaan ja velvoitteet järjestää erityistä tukea yhdenmukaistetaan kuntien kanssa. Esityksen taustalla ovat pitkään jatkunut keskustelu perusopetuksen järjestäjien rahoituksesta sekä erityisopetuksen saatavuus eri järjestäjien opetuksessa. Tämä on tärkeä muutos, joka vähentää eriarvoisuutta.

Ärade talman! Jag överlämnar nu till riksdagens behandling en proposition där hemkommunsersättningen för privata anordnare av grundläggande utbildning höjs och deras skyldigheter att ordna särskilt stöd förenhetligas med kommunerna. Bakgrunden till ändringen är den långvariga diskussionen om den olikartade finansieringen för anordnare av grundläggande utbildning samt tillgången till specialundervisning i dessa skolor. Detta är en viktig förändring som minskar ojämlikheten.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Kotikuntakorvaus on menetelmä, jolla kotikunnat korvaavat niin sanottujen toissijaisten perusopetuksen järjestäjien toteuttaman opetuksen. Valtiovarainministeriö hoitaa käytännössä kotikuntakorvauksen maksatuksen keskitetyksi. Esityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa korotetaan yksityisten perusopetuksen järjestäjien saama kotikuntakorvaus nykyisestä 94 prosentista 100 prosenttiin, eli se viedään samalle tasolle muiden kanssa. Valtion koulut ja yliopistojen harjoittelukoulut saisivat edelleen porrastetun kotikuntakorvauksen, eikä näille järjestäjille asetettaisi velvoitetta järjestää perusopetuslain mukaista erityistä tukea. Esityksestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset, noin 100 miljoonaa euroa vuosittain, korvataan kunnille täysimääräisesti osana peruspalvelujen valtionosuuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Ärade talman! Enligt förslaget höjs hemkommunsersättningen för privata anordnare av grundläggande utbildning från 94 procent till 100 procent. Hemkommunsersättningen finansieras till största delen mellan kommunerna och utbildningsanordnarna men handhas i praktiken av finansministeriet. En höjning av hemkommunsersättningens procentandel för privata utbildningsanordnare ökar kommunens utgifter och kommer att ersättas i sin helhet. Den här ändringen beräknas kosta cirka 11 miljoner euro.

Esityksellä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia yksityisissä kouluissa opiskeleviin oppilaisiin, sillä heille olisi jatkossa taattu myös erityisen tuen ja siihen sisältyvien tukitoimien saaminen mukaan lukien erityisopettajan ja erityisluokanopettajan antama opetus. Myös perheiltä mahdollisesti perittävien koulumaksujen määrä voi vähentyä valtiolta saadun rahoituksen nousun myötä. Olen iloinen, että hallitus vihdoinkin nostaa yksityisten koulujen kotikuntakorvausta.

Esityksen eduskuntakäsittelyssä huomioidaan perusopetuksen tuen uudistus ja sen mukaiset uudet tuen käsitteet. Tämä lakimuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan yhtä aikaa perusopetuksen tuen uudistuksen kanssa eli 1.8.2025. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Ja sitten menemme keskusteluun. — Edustaja Hänninen.

14.10 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen iloinen voidessani puhua nyt tärkeästä uudistuksesta, joka parantaa oppilaiden tasa-arvoa ja yksityiskoulujen asemaa Suomessa.

Ensi vuodesta alkaen yksityiskoulujen kotikuntakorvaus nousee 94 prosentista 100 prosenttiin, mikä vastaa kunnallisten koulujen tasoa. Tämä muutos on merkittävä edistysaskel, sillä se takaa, että kaikkialla opetuksen järjestäjillä riippumatta siitä, onko kyseessä kunta vai yksityinen toimija, on yhdenvertaiset resurssit tarjota laadukasta opetusta. Tämä on paitsi taloudellinen kysymys myös tasa-arvokysymys.

Yksityiskoulut, joita Suomessa käy lähes 23 000 oppilasta, ovat olennainen osa suomalaista kouluverkkoa. Monille lapsille ja perheille yksityiskoulu on heidän lähikoulunsa. Yksityiskoulut myös tuovat monimuotoisuutta ja lisäarvoa suomalaiseen koulutuskenttään tarjoamalla erilaisia pedagogisia painotuksia. Kaikille näille yksityiskouluille on yhteistä se, että ne ovat osa suomalaista koulujärjestelmää ja noudattavat perusopetuslain säädöksiä.

Uudistus mahdollistaa muun muassa opetustuntien lisäämisen perustaitojen oppimisen vahvistamiseksi. Rahoituksen lisääntyminen antaa myös mahdollisuuden kehittää toimintaa, esimerkiksi lisätä resursseja koulukuraattoritoimintaan ja muuhun opiskelijahuoltoon, mikä vahvistaa oppilaiden hyvinvointia ja tukee heidän oppimistaan nykyistä paremmin.

Muutos on osa Orpon hallitusohjelman toimia peruskoulun kuntoon laittamiseksi. Otan ilolla vastaan tämän uudistuksen, sillä Suomi tarvitsee yksityiskouluja, perheet ja lapset tarvitsevat yksityiskouluja, ja kun ne nyt saadaan samalle viivalle julkisten koulujen kanssa, niiden merkitys vahvistuu.

Arvoisa rouva puhemies! Lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus, siksi ”kyllä” yksityiskouluille. — Kiitos. [Anne Kalmari: Yksityistetään kaikki!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkomaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

14.13 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Ihan aluksi sanon, että varmasti opposi-
tion kannattaa tämä lakiesitys ensin lukea.

Toivotan käsittelyssä olevan esityksen lämpimästi tervetulleeksi. Tämä uudistus korjaa peruskoulun oppilaiden eriarvoisen kohtelun rahoituksen osalta, kun kotikuntakorvauksen perusteeton porrastus poistetaan. Kyseessä on oppilaiden tasa-arvoa edistävä esitys, jota esimerkiksi OAJ on pitkään edistänyt. Eli tässä, kuten ministeri sanoi, muutetaan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:ää ja perusopetuslain 17 §:ää siten, että tuo kotikuntakorvaus nostetaan yksityisten perusopetuksen järjestäjien osalta 100 prosenttiin.

Tämä esitys on erityisen tärkeä helsinkiläisille perheille ja kouluille. Helsingin peruskouluverkko eroaa historiallisista syistä muista kaupungeista, ja meillä noin 13 000 oppilasta käy koulua sopimuskouluissa. Sopimuskoulut ovat tehneet Helsingin kaupungin kanssa sopimuksen perusopetuksen järjestämisestä. Sopimuskoulut toimivat ihan normaalisti lähikouluina, mutta ne ovat yksityisen tahon eivätkä Helsingin kaupungin ylläpitämiä. Ne saavat rahoituksen valtiolta mutta noudattavat perusopetuslakia. Sopimuskoulujen osuus helsinkiläisten yläasteikäisten opetuksessa on noin kolmannes, eli ilolla otetaan tämä helsinkiläisissä perheissä vastaan.

Eli tämän lain myötä perusopetuksen järjestäjille taataan yhdenvertainen rahoitus tuottaa laadukasta perusopetusta riippumatta siitä, onko koulutuksen järjestäjä esimerkiksi meillä Helsingissä Helsingin kaupunki vai esimerkiksi nämä meidän kouluverkossa toimivat sopimuskoulut, jotka toimivat siis pääsääntöisesti lähikouluina.

Tuo sopimuskoulujen valtiolta saama rahoitus on siis ollut pienempi kuin kaupungin ylläpitämien koulujen rahoitus, kun sitä on ihan perusteettomasti porrastettu eli leikattu kuusi prosenttiyksikköä. Tämä on ollut näiden oppilaiden, jotka näissä kouluissa ovat, ja opettajien kannalta suuri epäkohta, että oman alueen lähikoulurahoitus on ollut sitten porrastuksen vuoksi heikompi kuin esimerkiksi naapurialueella. Tämä on ollut hyvin ongelmallista myös perustuslain yhdenvertaisuusvaateen näkökulmasta, ja nyt tämä epätasa-arvoisuus korjataan.

Kuten ministeri tuossa sanoi, nyt myöskin yhdenvertaistetaan järjestäjän velvollisuudet laissa erityisen tuen tarjoamisen osalta. Erityistä tukeahan meidän sopimuskoulut ovat jo aikaisemmin tarjonneet, mutta sitä ei ole laissa edellytetty. On hyvä, että se on myös lainsäädännössä. En ihan kaikkia Suomen kouluja tältä osin tunne, ja pidän erittäin hyvänä, että myöskin lain osalta tämä vaade tähän kirjataan eli se, että erityistä tukea täytyy järjestää.

Tämän lain on tarkoitus tulla voimaan elokuussa 2025, ja tämä vahvistaa opetuksen järjestämistä ja jokaisen lapsen oikeutta yhdenvertaiseen koulutukseen. Tämä on tärkeä arvovalinta hallitukselta.

Tuossa tuli esille myöskin, että valtion koulut ja harjoittelukoulut eivät sisälly tähän lakiesitykseen. Nehän ovat eri rahoitusjärjestelmänkin piirissä, ja hallitusohjelman kirjaus ei tarkkaan ottaen niitä koskenut, mutta tämä asia varmasti nousee sivistysvaliokunnan asiantuntijakuulemisissa esille, ja sekin on hyvä siinä mietinnössä sitten pohtia.

Tämä esitys on osa hallitusohjelman toimia peruskoulun kuntoonlaittamiseksi. Eli hallitusneuvotteluissa sovimme — hallitusohjelmaan on kirjattu — että eduskuntakauden aikana perusopetusta vahvistetaan yhteensä 200 miljoonalla eurolla. Se on tärkeä panostus. Suomen tärkein tavoite on se, että jokainen lapsi ja nuori saa perusopetuksesta sellaiset tiedot ja taidot, jotka kantavat toisen asteen tutkintoon, sieltä edelleen työelämään tai jatko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

opintoihin, ja jokainen lapsi saa oppimisen ilon. Sillä rakennetaan ihan parasta mahdollista tulevaisuutta.

Ilolla vielä totean tässä lopuksi, että oppimistulosten heikkenemiseen puututaan nyt todella monella toimella. Opetustunteja perustaitojen oppimiseksi lisätään. Oppimisen tuki vihdoin uudistetaan, niin kuin opetusministeri täällä mainiosti nosti esille. Tasa-arvorahat vakinaistettiin, eli se hankehumppa, joka kouluissa on, halutaan katkaista. Eli paljon toimia tulee, jotta opettajalla olisi riittävästi aikaa oppilaille.

Tietenkin toivomme mahdollisimman pian eduskuntaan sitä lakiesitystä, jolla opettajat saavat vahvemmat valtuudet säädellä niitä digilaitteiden käyttöä. Sitä on Unesco edellyttänyt, OECD edellyttänyt, eli täytyy katsoa, että se digilaitteiden käyttö on pedagogisesti järkevää. Toivon, että se on sitten seuraava lakiesitys, joka tänne eduskuntaan saadaan perusopetuksen osalta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hiltunen.

14.18 Pia Hiltunen sd: Arvoisa puhemies! Kiitos opetusministerille asian esittelystä.

Esityksen tavoite on hyvä, sillä tarkoituksena on yhdenmukaistaa kotikuntakorvauksien tasoa kunnallisen ja yksityisten opetuksen järjestäjien kesken ja parantaa erityisopettajan ja erityisluokanopettajan antaman opetuksen saatavuutta myös yksityisissä kouluissa. Tavoite on oikeansuuntainen muun muassa sen suhteen, että valtio tulee korvaamaan kunnille muutoksesta aiheutuvat kustannukset peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta. Lisäksi lain tavoitteena on taata yksityisissä kouluissa opiskeleville oppilaille erityisen tuen ja siihen sisältyvien tukitoimien saaminen. Hyvänä voidaan nähdä myös perheiltä perittävien koulumaksujen lasku valtiolta saadun rahoituksen nousun myötä.

Puhemies! Vaikka suunta on oikea, useat lausunnonantajista kiinnittivät huomiota siihen, että esityksessä tehdyt rajaukset erityisen tuen järjestäjien osalta asettavat valtion kouluissa ja yliopistojen harjoittelukouluissa opiskelevat lapset epätasa-arvoiseen asemaan, sillä harjoittelukoulut on tosiaan rajattu esityksessä korvauksen ja myös erityisen tuen järjestämisen velvoitteen ulkopuolelle. Arvoisa opetusministeri, tämä rajaus on selkeä ongelma, ja asiantuntijat nostivat sen myös esille sivistysvaliokunnan kuulemisissa. Kuulemisissa katsottiin, että opettajakoulutuksen opetusharjoitteluja tulisi voida suorittaa todellista koulutuksen kenttää vastaavissa olosuhteissa myös oppimisen tuen osalta.

Kuten tiedämme, tuen tarve lisääntyy jatkuvasti, ja opettajilla tulee olla pedagogiset valmiudet todelliseen arkeen. Erityisen tuen tarpeisen lapsen ei myöskään pitäisi tarvita vaihtaa pois harjoittelukoulunakin toimivasta lähikoulustaan oppimisen tukea saadakseen. Siksi kysyisin, arvoisa opetusministeri: miksi harjoittelukoulut on jätetty sataprosenttisen kotikuntakorvauksen ja erityisen tuen järjestämisvelvoitteen ulkopuolelle?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen.

14.20 Ari Koponen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä olevalla lailla korjataan epäkohta, jossa yksityisen opetuksen järjestäjien osalta kotikuntakorvaus nostetaan 100 prosenttiin aiemman 94 prosentin sijasta. Tämä on perusteltua erityisesti, kun samaan aikaan rahoituksen noston myötä yksityisillä perusopetuksen järjestäjillä on lakisääteinen velvollisuus järjestää myös erityistä tukea sitä tarvitseville.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Puhemies! Esitys on osa hallituksen koulutuksen kunnian palauttamiseen tähtäävää politiikkaa. Historian koulutusmyönteisin hallitus tosiaan tekee töitä sen eteen, että palautamme koulutuksen tason sille tasolle, millä se ennen ideologisesti sokeutuvaa uudistusvimmaa oli. Se tapahtuu perusasioihin palaamalla, kurin palauttamisella, rahoituksen historiallisella nostolla ja oppimisen tukea uudistamalla.

Puhemies! Opetusministerin esittelemää historian koulutusmyönteisimmän hallituksen esitystä on helppo kannattaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

14.21 **Matias Mäkynen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä kymmenen miljoonan euron lisääminen yksityisen perusopetuksen järjestäjien rahoitukseen on perusteltu siltä osin kuin järjestämisvelvollisuus myös erityiselle tuelle tässä laajenee, ja on varmasti tervetullutta, että myös yksityiskoulut joutuvat jatkossa erityistä tukea järjestämään.

Se on todellakin kysymysmerkki, miksi valtion koulut ja yliopistojen harjoittelukoulut eli nämä normaalikoulut tästä on ulos jätetty. Eikö olisi perusteltua niissäkin velvoittaa erityisen tuen järjestämiseen? Kunnallisessa opetuksessa perusopetuksessa erityistä tukea saa tällä hetkellä noin 10 prosenttia oppilaista, tämän esityksen mukaan yksityisessä 4,2 prosenttia ja valtion oppilaitoksissa 6,5 prosenttia, eli tässä on ihan selvä epätasa-arvoisuus joko johtuen siitä, että palveluita ei ole saatavilla, tai sitten siitä, että oppilasjoukko valikoituu yksityiskouluihin ja valtion kouluihin eri tavalla kuin yleisesti julkisiin kunnallisiin kouluihin.

Jatkossakin on tärkeää, että perusopetus pidetään kunnallisena julkisena peruspalveluna, joka on tasa-arvoinen, maksuton ja myöskin voiton tavoittelun ulkopuolella. Ja vaikka nyt tätä yksityisten koulujen rahoitusta kymmenellä miljoonalla eurolla lisätäänkin, niin näistä periaatteista on silti tärkeää pitää kiinni, ja toivon, että sivistysvaliokunta myös tätä periaatteellista tasoa omassa mietinnössään aikanaan käsittelee.

Näistä yksityiskouluista oma erityisryhmänsä omasta mielestäni ovat uskonnolliset koulut, jotka toimivat eri puolilla Suomea. Omassa kotikunnassani Vaasassakin on kristillinen koulu, joka on järjestämislupaa useina vuosina hakenut ja useimmiten sen myös saanut. Itse näen, että tällaiset uskontokunnittain eriytyneet koulutuksen järjestäjät ja koulutusrakteet ovat epätasa-arvoa lisääviä ja meillä pikemminkin pitäisi pyrkiä siihen, että julkisessa järjestelmässä julkisesti rahoitetut koulut ovat tunnustuksettomia uskonnollisesti. — Kiitos, puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

14.23 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Yksityiskoulujen kotikuntakorvaus on ollut jo pitkään varmaan useankin puolueen ja usean hallituksen korjauslistalla, ja on hienoa, että se nyt saadaan etenemään, ja samalla sitten etenee myös tämä velvoitus erityisen tuen järjestämisestä myös yksityisissä kouluissa. Toki sitä on nykyin toteutettu, mutta nyt velvoite tulee myös lakiin.

Mutta jostain syystä hallitus on kuitenkin jättänyt tämän esityksen ulkopuolelle normaalikoulut, siis harjoittelukoulut ja valtion koulut, ja tämä tilanne ja ratkaisu ei ole mielestäni ollenkaan järkevä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Esimerkiksi edustaja Hiltunen täällä puhui jo hyvin siitä, kuinka harjoittelukouluissa meidän nuoret opettajat tekevät opetusharjoittelunsa, myös erityisopettajat. Olisi erityisen tärkeää, että he saavat ennen sinne kentälle töihin menoa kokemuksen siitä, mitä on se, että koulussa järjestetään valmistavaa opetusta, koulussa järjestetään erityisopetusta. Jotta heille se velvoite tähän voitaisiin antaa, he tarvitsisivat myös sen rahoituksen.

Sitten valtion koulut, joista osa on näitä kielipainotteisia kouluja sen vuoksi, että heillä ei ole tätä erityisen tuen velvoitetta samalla tavalla kuin muilla, osittain sen vuoksi myös järjestävät pääsykokeita ja karsivat sitä joukkoa, joka sinne kouluihin pääsee. Tämä tekee esimerkiksi perheiden kohdalla joskus sellaisia tilanteita, että joku sisarusarjasta pääsee sisälle ja toinen ei — ei ollenkaan järkävä tilanne — tai aiheuttaa näitä vastaavia tilanteita, joista nyt yksityiskoulujen osalta päästään eroon, eli kesken koulupolun oppilas joutuu vaihtamaan koulua, kun tukea ei pystytä siellä omassa koulussa järjestämään.

Tämän vuoksi toivon, että me voidaan valiokunnassa tai ministeriön kanssa yhteistyössä tämä kohta korjata ja saada nämä normaalikoulut ja valtion koulut nyt myös tämän korjatun rahoituksen piiriin ja, kun oppimisen tuen lainsäädäntö etenee, siinä huomioida myös tämä tuen järjestämisen velvoite ihan tasapuolisesti kaikille meidän kouluille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkonen, poissa. — Edustaja Juvonen.

14.25 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Asiantuntijalausunnoissa nousi esille se, että opettajankoulutuksen opetusharjoittelua tulisi voida suorittaa todellista koulutuksen kenttää vastaavissa olosuhteissa ja myös oppimisen tuen osalta etenkin nyt, kun erityisopetuksen koulutusvastuu on laajentunut koskemaan kaikkia opettajankoulutusta antavia yliopistoja.

Haluaisin ministeriltä kysyä yleisesti liittyen näihin opettajakoulutuksen opetusharjoitteluihin. Tämä liittyy toki myös tähän lakiesitykseen esimerkiksi tämän lausuntopalautteen kannalta mutta myös niin, että kun opettajan pedagogiset opinnot, 60 opintopistettä, yhdessä maisterin tutkinnon kanssa tuottavat laaja-alaisen pedagogisen kelpoisuuden eri koulualan aineenopettajille. Tiedustelin teiltä, ministeri: Opiskelijat ovat olleet yhteydessä ja kysyneet juurikin tämän harjoittelun tahdista, kun monet opiskelijat ovat jo opiskeluaikanaan toimineet opettajan sijaisina, tehneet sijaisuuksia kouluissa, koska meillä on huutava pula opettajista. He ovat tiedustelleet sitä, olisiko mahdollista, kun heillä on monella jo tällainen pitempiaikainen työkokemus ja työpaikka jossakin koulussa tai lukiossa, että he voisivat suorittaa siellä näiden pedagogisten opintojen harjoittelujaksoja. Se tarkoittaisi sitä, että silloin tuttu koulu, jossa opiskelija on tehnyt esimerkiksi työsijaisuuksia, saisi tutun ja turvallisen, hyvän työntekijän opiskelijan muodossa sinne suorittamaan niitä pedagogisia opintoja. Nythän on tilanne niin, että opiskelijat ohjataan jonnekin tiettyihin kouluihin, missä he tietysti suorittavat tämän tärkeän opintojaksonsa mutta ovat sitten pois sieltä toisesta koulusta, missä heidän työpanostaan myös tarvittaisiin. Tämä kysymys suoraan opiskelijoilta, jotka näitä pedagogisia opintoja tällä hetkellä suorittavat. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Talvitie, poissa. — Edustaja Seppänen.

14.28 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on erittäin kannattava näiden yksityisten koulutuksenjärjestäjien kotikuntakorvauksen korottamisen osalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Yksityiskouluissa annetaan tukea aivan samalla tavalla kuin kunnallisesti järjestetyissä kouluissa, ja on tärkeää, että tämä korvaus tulee myös sinne sataprosenttisesti.

Tämä kotikuntakorvaus sataprosenttisesti tulisi huomioida myös yliopistojen harjoittelukouluissa ja normaalikouluissa, sillä ne ovat erittäin keskeisiä meidän opettajankoulutuslaitoksen näkökulmasta. Tämä lakiesitys ei toki muuta nykytilaa siltä osin, eli tähän astikin nämä valtion koulut ja harjoittelukoulut ovat olleet tämän korvauksen ulkopuolella ja kunnissa on tehty erillisiä sopimuksia siitä, miten järjestetään näiden erityistä tukea tarvitsevien lasten tuki.

Mutta tässä lakiesityksessä olisi nyt mahdollisuus korjata tämä. Nimittäin ei näitä yliopistojen harjoittelukouluissa ja valtion kouluissa opiskelevia oppilaita ole niin suuri määrä, että tällä olisi huomattavia kustannusvaikutuksia, mikäli tämä korvaus olisi 100 prosenttia, mutta se on oppilaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta erittäin tärkeää, että mikäli siellä kuntien ja harjoittelukoulujen välillä ei saada tätä sopimusta tehtyä, niin voi olla niin, että harjoittelukoulussa opiskeleva erityisen tuen tarvitsija joutuu vaihtamaan koulua sen vuoksi, että harjoittelukoulu tai normaalikoulu ei saa tätä valtion täyttä tukea. Eli se on oppilaiden yhdenvertaisuuden kannalta erittäin tärkeää.

Lisäksi tämä opettajankoulutus: Kaikki meidän Suomessa opiskelevat opettajat harjoittelevat näissä normaalikouluissa ja harjoittelukouluissa. Mikäli siellä ei erityisen tuen tarpeen oppilaita ole, niin toki tällöin myöskin harjoittelu jää vähän vajavaiseksi, eli tilanne ei vastaa sitä todellista tilannetta, mikä meillä on kuntien kouluissa ja kentällä.

Eli, arvoisa ministeri, toivoisin, että vielä tämän lakiesityksen osalta mietittäisiin tämä harjoittelukoulujen kotikuntakorvaus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohikoski.

14.30 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa opetusministeri! Hallitusohjelman mukaisen kotikuntakorvauksen korottamisen tarkoituksena on yhtenäistää koulutuksen järjestäjiä koskevia velvoitteita ja vahvistaa oppilaan yhdenvertaista oikeutta oppimisen tukeen. Esityksen mukaan kotikuntakorvauksen korottaminen ei kuitenkaan koskisi yliopistojen harjoittelukouluja ja valtion kouluja. Perusteeksi rajaukselle on mainittu hallitusohjelman kirjaus koskien vain yksityisiä koulutuksen järjestäjiä, mutta nähdäkseni tämä perustelu ei ole riittävä eikä tämä rajaus ole tarkoituksenmukainen. Hallitusohjelma ei ole varmaankaan niin pyhä, että tätä asiaa ei voisi tarkastella vielä hieman. En usko, että tästä myöskään valtavia kustannuksia syntyisi.

Monet yliopistojen harjoittelukoulut toimivat yksityisten koulutusjärjestäjien tavoin lähikouluina oppilaaksiottoalueillaan, ja myös OAJ on huomauttanut, että yliopistojen harjoittelukoulujen osalta on tärkeää kiinnittää huomiota kasvavaan osaamisen kehittämistarpeeseen koskien kielitietoista opetusta sekä perusopetukseen valmistavaa opetusta. Edellä mainitut olisi katsottava osaksi oppimisen tuen kokonaisuutta ja varmistettava yliopistojenkin edellytykset mutta myös sitoutuminen opettajankoulutuksessa tunnistamaan eri kielij- ja kulttuuritaustaisten opetukseen liittyvä ammatillinen osaamistarve.

Yliopistojen harjoittelukouluissa ja valtion kouluissa opiskelevien oppilaiden määrän ollessa valtakunnallisesti varsin vähäinen ei tämä kotikuntakorvauksen nostaminen yhteneväisesti 100 prosenttiin aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia. Toivon, että me sivistysvaliokunnassa saamme yksimielisesti muutettua tätä esitystä mietinnön kautta siten, että myös yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion koulujen kotikuntakorvaus korotetaan yk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

sityisten koulutuksen järjestäjien tavoin 100 prosenttiin, ja toivottavasti tämä sopii myös arvoisalle ministerille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ikävä kyllä tähän käytettävissä oleva aika on päätymässä, joten ministerille tässä vaiheessa kolmen minuutin puheenvuoro, olkaa hyvä.

14.33 Opetusministeri Anders Adlercreutz: Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos keskustelusta ja kiitos esityksen saamasta positiivisesta vastaanotosta. Kyse on tosiaankin siitä, että pyritään yhdenmukaistamaan koulutusjärjestelmää, poistetaan niitä keinotekoisia eroja, joita on ollut eri koulumuotojen välillä. Yksityinen kouluhan on usein ihan samanlainen lähikoulu kuin muutkin. Yksityisyydellä tässä on enemmänkin historialliset taustat kuin mitään muuta, ja nyt sitten tuodaan lapset samalle viivalle myöskin saatavilla olevan tuen suhteen.

Edustaja Mäkynen oli huolestunut yksityistämisestä noin yleensä koulujärjestelmän osalta, ja siitähän tässä ei luonnollisestikaan ole kyse, [Pia Lohikoski: Hyvä niin!] vaikkakin tässä yritetään parantaa tiettyjen oppilaiden, koulujen, asemaa. Suomalaisen koulun, suomalaisen peruskoulun, keskeinen rakenne pysyy ennallaan, ja hyvä niin. Se on ollut meidän koulutusjärjestelmän kiistaton vahvuus, vaikkakin sitä samaa tasavertaista, yhdenvertaista koulua voi järjestää hieman eri pohjalta.

Tässä on kyseenalaistettu sitä, että valtion koulut ja harjoittelukoulut ovat tämän järjestelmän ulkopuolella. Ymmärrän tämän kyseenalaistamisen. Taustalla on muun muassa se, että nämä koulut saavat myöskin muuta valtion rahoitusta, ne eivät ole täysin tämän kuntakorvauksen varassa. Kun pohditaan, mitä se sitten maksaisi, jos se tältäkin osin yhdenmukaistettaisiin, niin arvion mukaan se olisi noin viisi miljoonaa euroa — eli ei toki mikään ihan mitätön summa sekään. Mutta tämä nyt on ensimmäinen askel loogisempaan, parempaan rakenteeseen. Tunnistan kyllä keskustelun tarpeen ehkä tämänkin kysymyksen ympärillä, joskin katson, että tässä tilanteessa tämä tehty ratkaisu on varsin perusteltu.

Erityistä tukea voi sinänsä saada valtion kouluissa ja näissä harjoittelukouluissa, sitä ei suinkaan ole rajattu pois, mutta velvollisuushan nyt ulottuu tämän sataprosenttisen tuen myötä nyt näihin yksityisiin.

Pieni askel eteenpäin. Hallitusohjelmaan kuuluu monta hyvää uudistusta ja parannusta. Opetusjärjestelmään tässä tehdään, niin kuin edustaja Koponenkin taisi sanoa, koulutuksen kunnianpalautusta.

Edustaja Juvosen kysymykseen, se oli mielenkiintoinen: selvittelen asiaa. Minulla ei ole antaa tässä tilanteessa suoraan teille vastausta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.36.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.00.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 7 käsittelyä. — Siellä oli yksi puheenvuoropyyntö. Edustaja Niemi on poissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.